Qorti tal-Appell

(Kompetenza Inferjuri)

Imhallef Anthony Ellul

Appell numru: 513/16/1

Nutar Dr Joseph H Saydon

vs

Francesca Saveria sive Frances Mifsud

18 ta' Ġunju 2018.

1. **Din hija talba għar-rifużjoni tas-somma ta' €1,377.14 rappreżentanti ħlas li l-konvenuta rċeviet mingħand l-attur u li jsostni li ma kellux jitħallas.**

2. Fl-Avviż tal-11 ta' Novembru 2016 ippreżentat quddiem it-Tribunal għal Talbiet Żgħar, l-attur ippremetta illi in segwitu għal-likwidazzjoni u tqassim tal-wirt tal-mejjet Matteo Calleja, li tiegħu il-konvenuta hija eredi flimkien ma' oħrajn, huwa ħallasha €1,377.14 żejda, u dan għaliex bi żball ħallasha s-somma ta' €11,705.60 minflok is-somma ta' €10,328.46. Sostna li huwa nduna b' tali żball fl-2015. Talab għalhekk lit-Tribunal sabiex jordnalha tirrifondilu tali ammont.

3. Fir-Risposta tagħha tal-1 ta' Diċembru 2016 il-konvenuta wieġbet biex tgħid illi l-azzjoni hija preskritta ai termini tal-Artikolu 1027 tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta.

4. Permezz tas-sentenza tat-30 ta' Ottubru 2017 it-Tribunal għal Talbiet Żgħar ikkunsidra u ddeċieda s-segwenti:

> "Illi l-unika eccezzjoni sollevata mill-konvenuta hija dik tal-preskrizzjoni taht l-Artikolu 1027 tal-Kap. 16 tal-Ligijet ta' Malta:

1027. L-azzjoni biex jintalab lura dak li jkun ingħata mingħajr ma kien imiss, meta ma tkunx waqgħet bil-preskrizzjoni bis-saħħa tad-dispożizzjonijiet miġjuba taħt it-titolu dwar il-preskrizzjoni, taqa' bil-preskrizzjoni bl-egħluq ta' sentejn minn dak in-nhar illi dak li lilu tmiss l-azzjoni jikxef l-iżball.

Illi l-attur isostni illi dan l-izball inkixef fl-2015, u dan wara li certu Manuel Calleja baghtlu e-mail (a fol. 52 tal-process) fejn akkuzah bi frodi. Din l-*e-mail* intbaghtet fit-23 ta' Lulju 2015.

Illi l-konvenuta min-naha l-ohra xehdet illi mal-ewwel (xahar wara) kienet gharrfet lill-attur illi seta' kien hemm xi diskrepanza fl-ammont tac-cheque moghti lilha, izda ma setghetx tkun taf ezattament dwar dan ghaliex ma kinitx taf dwar il-konsistenza specifika tal-gid ta' zijuha Matteo Calleja. It-Tribunal pero' jidhirlu li l-konvenuta kienet kontradittorja fix-xiehda taghha, partikolarment in kontro-ezami, ghaliex filwaqt li qalet li indunat li kien hemm zball, qalet ukoll illi li n-Nutar ma qaltlux biex jiehu lura l-ammont in kwestjoni. Lanqas ma n-Nutar talabha dan l-ammont. Effettivament allura l-ammont specifiku f'din il-kawza ma ssemmiex f'dawk iz-zminijiet ta' l-2011/2012. Intant ic-cheque li rega' hareg lil John Calleja fl-Awstralja hareg fuq isem differenti, ghax dan gie rrangat, izda hareg bl-istess ammont ta' qabel, u hadd ma qal xejn.

Illi l-attur min-naha l-ohra jsostni illi lura fl-2011 u l-2012, huwa minnu li l-konvenuta kellmitu, izda dan sabiex jigi rrangat zball fl-isem ta' wiehed mill-werrieta fuq cheque partikolari, u mhux biex tigbidlu l-attenzjoni dwar xi zball fl-ammont tac-cheque.

Illi t-Tribunal iqis li x-xiehda ta' l-attur hija ferm iktar kredibbli, ghar-ragunijiet fuq imsemmija. Tghid x'tghid il-konvenuta, ma harget l-ebda prova illi fil-fatt lura fl-2011 u 2012 kienet issemmiet il-kwistjoni tal-flus imhallsa zejda. It-Tribunal ra wkoll ix-xiehda tal-werrieta l-ohra kif moghtija quddiem dan it-Tribunal diversament presjedut, u wkoll ma sab l-ebda prova illi l-konvenuta jew dawn ix-xiehda gharrfu lill-attur b'dan l-izball, jew bil-kontra.

F'dan l-istadju, ghalhekk, u gialarabda t-Tribunal jidhirlu li l-izball inkixef fiz-zmien li qed jindika l-attur, sejjer jaghmel referenza ghall-kuncett ta' l-indebiti solutio, u kif kopert specifikatament fis-sentenza <u>Camel Brand Company Limited v. Worldwide Import and Export Company Limited</u>, fejn specifikament inghad:

"Hu ritenut fis-sentenza tal-Qorti ta' l-Appell, Sede Civili, tal-21 ta' Jannar, 1921 fl-ismijiet "<u>Giovanna Bugeja –vs-Giuseppe Riccardo Bugeja</u>", illi "la disposizione del detto articolo 733 dell' Ordinanza No. VII del 1868 (fil-prezent l-Artikolu 1027, Kodici Civili) è stata dal patrio legislatore introdotta per rimuovere il dubbio su cui si discute in dottrina, se cioe alla azione per indebito sia applicabile la stessa prescrizione stabilita dalla legge per le azioni di nullita o rescissione dei contratti, contemplata nell'articolo 930 della stessa ordinanza (illum Artikolu 1222, Kodici Civili)". Ghalhekk tkompli tghid din is-sentenza illi "ne segue che essa (art. 1027) ne desume gli stessi caratteri e gli stessi estremi quali sono quelli della prescrizione estintiva ...";

Din is-sentenza, b'referenza ghall-partijiet f'dik il-kawza, kienet kompliet tghid illi:

> *"is-socjeta' appellanti tikkontendi illi l-azzjoni minnha proposta ma kienetx preskritta ghaliex hi intavolatha fiz-zmien is-sentejn "minn dak in-nhar illi dak li tmiss l-azzjoni jikxef l-izball". Tkompli tissottometti illi hi ressqet il-prova debita taz-zmien meta sar minnha maghruf l-izball, u din il-prova ma gietx ribattuta mill-kontroparti. Ghal dan is-socjeta' konvenuta appellata tressaq fir-risposta ta' l-appell taghha il-kontroargument illi l-perijodu ta' sentejn jibda jiddekorri minn meta l-attur kellu l-kapacita li jsir jaf bl-izball. Dan, hi tispjegah fis-sens illi l-mument kien dak stess tal-pagament erroneju u mhux minn dak li fih terz estraneju ntebah b'dak l-izball u attira lattenzjoni tas-socjeta' attrici ghalih. B'din il-kontestazzjoni s-socjeta' konvenuta appellata donnha trid tfisser illi d-dekorriment tas-sentejn kellu jibda jghaddi mill-jum li fih is-socjeta' attrici, u mhux haddiehor, setghet indunat u skopriet l-izball. Ghal din il-proposizzjoni l-Qorti jidhrilha li ghandha twiegeb sew il-konsiderazzjoni statwita mill-Qorti ta' l-Appell, sede Kummercjali, tat-3 ta' Frar, 1958 in re: "<u>Edward V. Spiteri -vs- Francis A. Falzon</u>". In referenza ghall-ahhar parti ta' l-Artikolu 1027, fiha nghad illi "dan ma jhalli ebda dubju ta' interpretazzjoni, ghax li kieku l-legislatur ried ifisser dak li jippretendi l-appellanti (fil-kaz in ispecje, is-socjeta' appellata), kien jghidu espressament, kif ghamel fil-kaz tal-preskrizzjoni ta' l-azzjoni redibitorja u ta' l-azzjoni estimatorja fejn fl-Artikolu 1481 (2) [illum Artikolu 1431 (2)] tal-Kodici Civili, jiddisponi illi , 'jekk ma setax ikun li xxerrej jikxef id-difett li ma jidherx tal-haga, iz-zmenijiet ... tal-preskrizzjoni ma jibdewx jghaddu hlief minn dakinhar li seta' jkun li hu jikxef dak id-difett.' Il-lokuzzjoni differenti ta' dawn iz-zewg disposizzjonijiet tal-Kodici juru car li dawn ma jistghux jittiehdu u jinftehmu f'sens wiehed". Bhal f'dak il-kaz, anke l-interpretazzjoni li tittanta toffri ssocjeta' konvenuta mhix sostenibbli."*

Illi kwantu jirrigwarda z-zmien li fih inkixef l-izball, dan kien punt kontestat bejn il-partijiet, izda kif gia' inghad, it-Tribunal iqis illi l-mod kif gew prezentati l-fatti mill-attur jaghtu aktar kredibilita' lil dak li sostna hu, milli lill-verzjoni tal-konvenuta. Il-konvenuta kellha kull jedd, jekk verament ma kinitx taf x'kien hemm fil-wirt ta' zijuha, illi tibqa' tinsisti ghad-dokumenti kollha, izda jidher li dan m'ghamlitux u bejn l-2011 (likwidazzjoni tal-wirt) u l-2016 (l-ittra ufficcjali) jidher li kien hemm skiet assolut. Dan ukoll ikompli jipponta kontra l-kredibilita' tal-konvenuta.

Illi fuq dan il-punt tal-kxif ta' l-izball, it-Tribunal jidhirlu li din il-kawza tistrieh sew fuq il-kredibilita' tal-partijiet u tax-xiehda taghhom, u fuq l-apprezzament li dan it-Tribunal irid jaghmel tad-depozizzjonijiet taghhom. Dwar il-provi li ghandu jressaq l-attur dan it-Tribunal jaghmel referenza ghas-sentenza moghtija mill-Onorabbli Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fl-ismijiet: <u>Joseph Tonna vs Philip Azzopardi</u> deciza nhar it-tnax (12) t'April, 2007 mill-Onorevoli Imhallef Dr. Philip Sciberras fejn inghad illi:

> *"In materja ta' provi, ir-regoli l-aktar prevalenti fl-ordinament guridiku taghna jidhru li huma dawn:*

a) Ibda biex ir-regola tradizzjonali tal-piz tal-provi timponi a kariku tal-parti li tallega fatt l-oneru li ggib il-prova ta' l-ezistenza tieghu. Tali oneru hu ugwalment spartit bejn il-kontendenti, sija fuq l-attur li jsostni l-fatti favorevoli li jikkostitwixxu l-bazi tad-dritt azzjonat minnu (actori incumbit probatio), sija fuq il-konvenut ghas-sostenn tal-fatt migjub minnu biex jikkontrasta ilpretiza ta' l-attur (reus in excipiendo fit actor) – Ara Vol. XLVI/i/5.

b) Fil-kors tal-kawza dan il-piz jista' joxxilla minn parti ghall-ohra, ghax, kif jinghad, 'jista jkun gie stabbilit fatt li juri prima facie li t-tezi ta' l-attur hija sostenuta' – Ara Vol. XXXVII/i/577;

c) Il-gudikant adit mill-meritu tal-kaz hu tenut jiddeciedi iuxta allegata et probata, u dan jimporta illi d-decizjoni tieghu tigi estratta unikament mill-allegazzjoni tal-partijiet. Jigifieri, minn dawk ic-cirkustanzi tal-fatti dedotti ghab-bazi tad-domanda jew ta' l-eccezzjoni u l-provi offerti millpartijiet. Jikkonsegwi illi d-dixxiplina tal-piz tal-provi ssir bazi tar-regola legali tal-gudizzju in kwantu timponi fuq il-gudikant il-konsiderazzjoni li l-fatt allegat mhuwiex veru ghax mhux ippruvat;

d) Il-valutazzjoni tal-provi hu fondat fuq il-principju tal-konvinciment liberu tal-gudikant. Lilu hu moghti l-poter diskrezzjonali ta' l-apprezzament tar-rizultanzi probatorji u allura hu liberu li jibbaza l-konvinciment tieghu minn dawk il-provi li hu jidhirlu li huma l-aktar attendibbli u idoneji ghall-formazzjoni tal-konvinciment tieghu. Naturalment dik id-diskrezzjoni tieghu hi soggetta ghal dak il-limitu legali impost fuqu mill-artikolu 218 tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili li jrid li fis-sentenza tinghata motivazzjoni ragonata li tikkonsenti l-kontroll talhsieb logiku segwit fuq appell interpost mis-sentenza. Motivazzjoni din, li jekk jinstab li tirrispondi mal-logika u r-razzjonalita', kif ukoll koerenti ma' l-elementi utilizzati allura skond gurisprudenza konkordi, ma tigix disturbata minn Qorti ta' revizjoni – Ara b'ezempju <u>Ramchand Kilumal noe vs Jessie Blanco</u> – App. 30 ta' Gunju, 1912 (Vol. XXIV/i/104)";

Illi ghalhekk la jirrizulta illi l-kxif ta' l-izball sar fiz-zmien indikat mill-attur, it-Tribunal ghandu biss jichad l-eccezzjoni unika tal-konvenuta.

Ghaldaqstant, it-Tribunal qieghed jaqta' u jiddeciedi billi filwaqt li jichad l-eccezzjoni tal-konvenuta, jilqa' t-talba ta' l-attur u jordna lill-konvenuta thallas lill-attur is-somma ta' elf, tlett mija u sebgha u sebghin euro u erbatax-il centezmu (€1,377.14), bl-imghax mid-9 ta' Jannar 2016 (data tan-notifika ta' l-ittra ufficcjali). L-ispejjez, kif mitluba, ghandhom jithallsu mill-konvenuta."

5. Fit-<u>3 ta' Novembru 2017</u>, il-konvenuta ppreżentat rikors quddiem din il-qorti fejn appellat minn tali sentenza. Hija talbet li tiġi revokata d-deċiżjoni tat-Tribunal, tintlaqa' l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni u

konsegwentement tiġi miċħuda t-talba tal-attur. Bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra l-istess attur.

6. **L-aggravju** tagħha huwa illi t-Tribunal żbalja meta qies li l-attur appellat intebaħ bl-iżball lejn l-aħħar tal-2015 u sussegwentement qies dan iż-żmien bħala l-*punctum temporis* rilevanti għall-finijiet tal-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni ta' sentejn. Taċċenna għall-fatt li kien proprju fl-2011 li hija kienet infurmat lill-attur illi kien hemm diskrepanza bejn l-ammont li suppost kellu jitqassam u dak li fil-fatt tqassam, u targumenta illi f'dak iż-żmien kieku eżamina d-dokumenti li diġa' kellu quddiemu seta' faċilment induna bl-iżball. Issostni pero` li minkejja li ġie infurmat ripetutament, huwa ma riedx jisma' u kien biss meta kien tard wisq għalih illi talab lura l-ħlas żejjed li għamel u ħa d-debiti miżuri biex jottjeni lura tali ħlas. Tenfasizza li għalkemm l-attur qed jgħid li huwa intebaħ bl-iżball fl-2015, ma kellux bżonn ta' dokumenti ġodda biex induna b'tali żball.

7. Fl-20 ta' Frar 2018 l-attur wieġeb biex jgħid li s-sentenza hija ġusta u timmerita konferma. Huwa ta r-raġunijiet tiegħu għalfejn l-appell odjern għandu jiġi miċħud.

8. Fis-seduta tal-4 ta' Mejju 2018 din il-qorti semgħet lid-difensuri tal-partijiet.

Verżjoni tal-konvenuta:

9. Fl-affidavit tagħha (maħluf fit-23 ta' Marzu 2017)[1] il-konvenuta xehdet li hi, ħutha u xi kuġini tagħhom huma werrieta ta' zijuhom Matteo Calleja li miet f'Marzu tas-sena 2010. It-testment[2] tiegħu kien sar fl-atti tan-nutar Dr Joseph Henry Saydon, li huwa l-attur odjern.

[1] Affidavit tal-konvenuta Frances Mifsud fol 12-13
[2] Testment ta' Matteo Calleja tal-14.08.2008, fol 14-15

10. Qalet li għall-ewwel ġimgħa ta' Settembru 2011 kienet marret għand l-attur u huwa għaddielha kopja ta' "*Statement of account*" tal-ġid ta' zijuha.[3] Fuq dan id-dokument hemm dikjarat illi l-ġid ta' zijuha kellu valur ta' €193,959, u li wara li tnaqqsu l-ispejjeż - fl-ammont ta' €6,670[4] - kien fadal bilanċ ta' €187,289.66 "*to be divided between all the heirs."* Tali dokument fih ukoll (f'forma ta' *spreadsheet)* elenku tal-werrieta kollha ta' Matteo Calleja, u ħdejn kull wieħed, il-valur tas-sehem li huwa kkalula li huwa dovut lilu jew lilha. Dakinhar stess l-attur għaddielha ċ-ċekk li huwa kien lestielha b'dak li huwa kkalkola li hu dovut lilha bħala sehem mill-wirt taz-ziju. Hija fil-fatt ippreżentat kopja ta' tali ċekk datat 05.09.2011, fl-ammont ta' €11,705.60[5].

11. Il-konvenuta spjegat illi kienet indunat li kien hemm żball matematiku. (Fil-fatt jekk wieħed jgħodd il-valuri tal-ismha tal-werrieta kif indikati fuq l-*istatement of account* jinduna li dawn iġibu l-ammont ta' €222,406.41 u mhux €187,289.66: cioe` hemm diskrepanza ta' €35,116.75). Qalet li pero` ma kinitx taf x'kellu z-ziju u allura ma kinitx taf jekk kellux iktar jew inqas mill-ammont indikat.

12. Xehdet li xi xahar wara ġiet infurmata li l-kuġin tagħha John Louis Calleja li joqgħod l-Awstralja (ukoll werriet tal-ġid ta' Matteo Calleja) kellu problemi biex isarraf iċ-ċekk stante li inħareġ bl-isem "John Calleja" u mhux "John Louis Calleja". Għalhekk il-konvenuta kkomunikat man-nutar sabiex titolbu jirranġa tali ċekk. Xehdet li talbitu wkoll jagħtiha informazzjoni dwar x' ħalla zijuha, iżda qalet li weġibha bi kliem fis-sens illi "*li kelli ntik tajtulek".* Qalet li kuġinuha kien dam ma rċeva ċ-ċekk irranġat mingħand l-attur u li fil-frattemp kienet ċemplitlu xi tlieta jew erba' darbiet (bejn l-aħħar tas-sena 2011 u l-ewwel ftit xhur tas-sena 2012):

"...kull darba biex infakkru biex jibgħat iċ-ċekk lill-kuġin tal-Awstralja. Ngħid ukoll li kull darba li kont inċempillu kont navżah ili kien hemm xi diskrepanza fil-flus li qassam

---

[3] Dok FM2, fol 16-20.
[4] Elenku ta' spejjeż, datat 30.08.2010, fol 21
[5] Dok FM3, fol 22

peress illi l-ammont li kien ġie imqassam lilna kien aktar minn dak li kien hemm li suppost li kellu jitqassam skont l-istatement of account. Jiena għalhekk ukoll, ta' kull darba kont nistaqsi lin-Nutar jekk setax jgħidli x' kellu z-ziju u jgħaddili l-informazzjoni kollha fuqu għaliex kont bdejt naħseb li l-iżball seta' kien ukoll illi z-ziju kien kellu aktar assi li pero` ma ġewx inklużi fl-istatement."

13. Xehdet pero` li kull darba kien jaqtagħlha fil-qasir u kien jgħidilha li dak li kellu jagħti lill-werrieta kien tahulhom. Qalet li f'dawk iż-żminijiet kienet tkellmet ma' ħutha kollha, ħlief għal Emanuel Calleja u:

"ġbidtilhom l-attenzjoni li kien hemm diskrepanza f' dak li kien bagħtilna n-Nutar."

14. Kompliet tgħid li għall-ħabta ta' nofs is-sena 2012 kienet reġgħet ċemplet lill-attur għall-aħħar darba biex jgħaddi ċ-ċekk lill-kuġin tal-Awstralja u reġgħet talbitu l-informazzjoni kollha li kienet talbitu, pero` qalet li kien "arroganti" magħha, qalilha li ma kellux ħin x'jitlef magħha u li kienet l-aktar mara stupida u injoranta li qatt kien iltaqa' magħha. Sussegwentement kuġinuha rċieva ċ-ċekk u hija:

"qatt m'erġajt għamilt kuntatt man-Nutar....għaliex jiena kont ikkuntentajt b'dak li ħadt."

15. Fit-3 ta' April 2017[6] il-konvenuta xehdet in kontro-eżami. Qalet li xi xahar wara li kienet ħadet iċ-ċekk indunat li kien hemm diskrepanza, iżda lin-Nutar ma qaltlux biex jieħu l-€1,377.14 lura għaliex hija ma kinitx taf x'assi kellu zijuha u għalhekk ma kinitx taf jekk id-diskrepanza kinitx waħda favur jew kontra. Sostniet li fiż-żmien li kienet qed tiġri wara n-nutar minħabba l-iżball fiċ-ċekk ta' kuġinuha, kienet qed tiġri warajh ukoll minħabba d-diskrepanza:

"Fl-istess waqt kont qed niġri wara n-nutar minħabba diskrepanza li kien hemm. Jiena kont innutajt li kien hemm diskrepanza pero` ma stajtx nistabbilixxi jekk kinitx inqas jew aktar. .....Jiena ma nistax ngħid id-diskrepanza kinitx favur jew kontra għax ma nafx x' kellu z-ziju."

16. Ri-eżaminata qalet li lill-attur kienet ġibditlu l-attenzjoni bil-fatt li l-werrieta kienu b'kollox ħadu aktar minn dak indikat fl-*istatement of account:*

"Qed nirreferi għal dokument ....statement of account biċ-ċifri li hemm indikati u meta taħdem is-somma tal-werrieta vis-à-vis dawk iċ-ċifri li hemm hemmhekk jirriżulta li l-werrieta ħadu iktar. Jiena lin-nutar kont qed niġbidlu l-attenzjoni b'dan għax xtaqt inkun naf l-assi li kellu z-ziju. Jiena kont qed nistaqsi minħabba l-assi minħabba li f'moħħi kelli

[6] Fol 27-28

l-ħsieb li kellu iktar flus iz-ziju u għalhekk kont qed nipprova nistaqsi u nikseb l-informazzjoni."

17. Kopji tax-xiehda tal-konvenuta Francesca Mifsud fil-kawżi: *Nutar Dr Joseph H Saydon vs Giorgina Calleja Farrugia* (Avviż Numru 514/2016/PM) u *Nutar Dr Joseph H Saydon vs John Lewis Calleja* (Avviż Numru 515/2016/PA) - kawżi li l-attur odjern fetaħ kontra werrieta oħra - ġew esebiti f' dawn l-atti[7]. Din il-qorti sejra tagħmel riferenza għalihom.

18. Fis-seduta tat-20 ta' Frar 2017 fil-kawża fl-ismijiet ***Nutar Dr Joseph H Saydon vs Giorgina Calleja Farrugia*** (Avviż Numru 514/2016/PM) il-konvenuta xehdet illi meta ħadet iċ-ċekk u kopja tal-*istatement of account* tal-ġid ta' zijuha Matteo Calleja "*indunajt li fl-ammont li qassam kien hemm żball"*. Qalet li peress li ma kinitx taf x'kellu z-ziju ma setgħetx tiddetermina jekk l-ammont li ħadet kienx iktar jew inqas. Qalet li meta xahar wara ikkomunikat mal-attur fuq il-kwistjoni taċ-ċekk ta' kuġinuha tal-Awstralja, talbitu wkoll kopja tal-kontijiet bankarji li kellu z-ziju iżda qalet li huwa ma taha l-ebda sodisfazzjon u sa llum baqa' ma tahiex kopja ta' dak li kellu zijuha. Hija sostniet li f'din l-okkażjoni kienet infurmatu li kien hemm diskrepanzi:

"*Kien f' din l-okkażjoni li jiena ġbidt l-attenzjoni tan-Nutar li fil-fehma tiegħi kien hemm xi diskrepanzi … meta kkuntattajt lin-Nutar għat-tielet darba fir-rigward taċ-ċekk li kien dovut lill-kuġin tiegħi ngħid li n-Nutar offendieni u qalli li m'għandux ħin x'jitlef miegħi. Jiena lin-Nutar in vista ta' dan ma kkuntattjajtux iżjed pero` naf li ċ-ċekk kif korrett bagħtu lill-kuġin. In-Nutar kien talabni biex ma nindaħalx peress li hu kellu relazzjoni diretta mal-eżekutur u kwindi kien dan l-eżekutur li kellu x'jaqsam…..Ngħid li fl-istess żmien jiena kont ġbidt l-attenzjoni ta' dan l-iżball li jiena nnutajt anke lil ħuti pero` dawn kellhom jieħdu ħsieb huma stess sabiex jaraw l-affarijiet tagħhom."*

19. Fis-seduta tal-5 ta' April 2017 fil-kawża fl-ismijiet ***Nutar Dr Joseph H Saydon vs John Lewis Calleja*** (Avviż Numru 515/2016/PA) il-konvenuta odjerna xehdet illi meta inqalgħet il-kwistjoni dwar l-isem ħażin fuq iċ-ċekk ta' kuġinuha hija tat titwila biex tara kif kien miktub ismu fuq l-*istatement of account* u ndunat li kien hemm diskrepanza:

[7] Dok JSZ fol 41-43 u Dok JSZ2 fol 76-78 rispettivament

"…rrealizzajt li t-tqassim ta' flus kien sar b' mod żbaljat. Minn dan id-dokument meta għamilt il-kalkoli skoprejt illi s-somma li effettivament qassam in-Nutar Saydon kienet ikbar mis-somma li kellu jqassam skont il-kalkolu li għamel wara li qies x' ħalla z-ziju u xi spejjeż kien ħareġ hu u kienu dovuti ta' dan ix-xogħol."

20. Qalet li għalhekk meta kkomunikat man-nutar (minħabba ċ-ċekk ta' kuġinuha) talbitu rendikont ta' x'kien ħalla zijuha u hu weġibha li dak li kellu jagħti lill-werrieta tahulhom. Qalet li kull darba li kkomunikat miegħu (madwar erba' darbiet) dwar iċ-ċekk ta' kuġinuha kienet titolbu aktar tagħrif dwar x' ħalla zijuha u kien jgħidilha li dak li kellhom jieħdu ħaduh:

"*F'dawn il-komunikazzjonijiet lin-Nutar ma għidtlu xejn dwar id-diskrepanza li kont skoprejt fid-dokument li kien għaddieli, l-istatement of account, pero` għidtlu li kien hemm diskrepanza. Kont qed nistenna li jkolli informazzjoni sħiħa fuq x' ħalla z-ziju. <u>Qed niġi mistoqsi mit-Tribunal jekk jien lin-Nutar għidtlux ċar u tond li kien ħareġ flus aktar milli kellu joħroġ u ngħid li le m'għidtlux preċiż dak id-diskors</u>, pero` għidtlu li kien hemm diskrepanza bejn l-ammont li kellu joħroġ u l-ammont li ħareġ."*

<u>**Verzjoni tal-attur:**</u>

21. L-attur in-Nutar Joseph Saydon, fl-affidavit tiegħu tas-17 ta' Novembru 2016[8] qal li kien fl-2015, madwar tliet snin wara li huwa qassam il-flus lill-werrieta ta' Matteo Calleja li wieħed mill-werrieta, Emanuel Calleja beda jallega li huwa għamel frodi kontrih bil-flus tal-mejjet, tant li rrapurtah lill-Kunsill Notarili. Qal li dan Emanuel Calleja anke bagħtlu *email* fir-rigward.[9] Huwa xehed illi :

"*Din kienet akkuża serja kontrija u vverifikajt jekk verament kienx hemm xi preġudizzju għal Emanuel Calleja…..Għalkemm jien kont konvint li qatt ma għamilt ebda frodi, qlajt id-dokumenti mill-arkivju tiegħi (peress li kien għadda ż-żmien) u vverifikajt il-provvedimenti tat-testment u r-rendikont u verament kien hemm żball li ma kontx indunajt bih.*

Mill-verifiki li għamilt wara l-allegazzjoni ta' Emanuel Calleja, jien indunajt li mhux talli jien m'għamiltx frodi (ħaġa li dejjem kont konvint minnha) imma li kien sar żball fil-kalkoli tal-istima u li b'dan l-iżball lill-werrieta flok ħallasthom €187,289 b'kollox, ħallasthom indebitament €35,117 iżjed."

22. Fix-xiehda tiegħu tal-15 ta' Mejju 2017[10] xehed illi għalkemm (fis-sena

---

[8] Fol 48-49
[9] Email datat 23 ta' Lulju 2015, li fiha Emanuel Calleja jgħid lill-attur li "***aktar minn 4 xhur ilu***" kien ġibidlu l-attenzjoni li kien hemm xi żball fil-valuri tal-ishma, fol 52
[10] Fol 35-36

2011) kien infurmat dwar il-problema rigwardanti l-isem ta' kuġin il-konvenuta (John Louis Calleja) ma ġiex ukoll infurmat li kien hemm ammonti żbaljati:

"Jiena sirt naf b'dawn il-konteġġi fl-2015 u kieku kont naf dakinhar kont inkun għamilt l-eżerċizzju li għamilt issa kont nagħmlu dakinhar dan l-eżerċizzju. Fil-fatt ħadd mill-eredi ma kien issolleva tali diskrepanza."

23. Enfasizza li kien proprju fl-2015 meta Emanuel Calleja ilmenta li kien hemm diskrepanza kontra l-eredi, li huwa reġa' għamel il-konteġġi u hemmhekk induna li kien hemm diskepanza. Sab li għall-kuntrarju, id-diskrepanza kienet kontrih. Kontro-eżaminat enfasizza illi meta kienet iċċempillu l-konvenuta Frances Mifsud, hija qatt ma qaltlu li kien hemm diskrepanza:

"Niċħad li Frances Mifsud kienet ġibditli l-attenzjoni għal xi diskrepanzi fuq l-ispreadsheet li semmejt. Dwar id-diskrepanza f' dawn l-ammonti Frances Mifsud ma kinitx kellmitni. Kienet kellmitni biss fuq iċ-ċekk li ħareġ ħażin u cioe` dak id-draft bejn John Louis u John. Kieku ġibditli l-attenzjoni kont naġixxi immedjatament…"

24. Kontro-eżaminat ulterjorment fit-28 ta' Ġunju 2017 qal li Emanuel Calleja kien qed jallega li kien hemm €5,000 kontrih iżda wara li vverifika d-dokumenti rriżultalu bil-kontra: cioe` li hu (l-attur) kellu jieħu u mhux jagħti lura. Qal li biex għamel dan l-eżerċizzju ma kellu bżonn l-ebda dokument ġdid u mexa fuq id-dokumenti li diġa kienu għandu.

Konsiderazzjoni:

25. Din il-qorti wara li fliet bir-reqqa l-provi kollha hija tal-fehma li hija bil-wisq aktar kredibbli l-verżjoni tal-attur minn dik tal-konvenuta. Ix-xiehda tagħha fiha diversi inkonsistenzi partikolarment in kwantu daqqa tgħid li lill-attur infurmatu speċifikatament li t-total tal-valuri tal-ishma li ħadu l-werrieta huwa iktar minn dak indikat bħala l-ġid ta' zijuha fuq l-i*statement*, u daqqa tgħid li ma qaltlux ċar u tond tali diskors, iżda li qaltlu biss li kien hemm diskrepanza. L-attur da parti tiegħu jiċħad katergorikament li hija qatt semmietlu li kien hemm xi diskrepanza fl-

ammonti.

26. Abbażi tal-fatt illi l-konvenuta stess ammettiet li ma kinitx taf jekk id-diskrepanza tirriflettix żball li kien favur jew kontra l-werrieta, din il-qorti hija tal-fehma illi kull darba li kienet tikkomunika mal-attur fir-rigward tal-iżball fl-isem ta' kuġinuha, jekk kienet tgħidlu xi ħaġa oħra (se mai) kienet sempliċiment tgħidlu biex jgħaddilha informazzjoni dwar l-assi ta' zijuha, biex f'każ li jirriżultalha li ma kellux iktar minn dak dikjarat fuq l-i*statement*, ma tgħidlu xejn dwar il-fatt li hi u l-werrieta l-oħra ħadu iktar.

27. Li kieku hija qalet lill-attur speċifikatament illi somma tal-valuri tal-ishma jiżboq il-valur tal-ġid ta' zijuha, jew anke li kieku qaltlu sempliċiment li kien hemm diskrepanza, huwa ferm improbabbli li l-attur kien ser jibqa' passiv.

28. Hija aktar attendibbli l-verżjoni tal-attur li huwa skopra l-iżball fl-2015 meta sussegwentement għall-allegazzjoni ta' Emanuel Calleja li kien hemm xi żball kontra l-werrieta, huma għamel il-verifiki relattivi.

29. Din il-qorti għalhekk taqbel mal-konklużjoni tat-Tribunal illi l-attur induna bl-iżball fl-2015 u mhux fl-2011.

30. L-Artikolu 1027 tal-Kodiċi Ċivili (eċċepit mill-konvenuta) jistipula s-segwenti:

> "*L-azzjoni biex jintalab lura dak li jkun ingħata mingħajr ma kien imiss, meta ma tkunx waqgħet bil-preskrizzjoni bis-saħħa tad-disposizzjonijiet miġjuba taħt it-titolu dwar il-preskrizzjoni, taqa' bil-preskrizzjoni bl-egħluq ta' sentejn* ***minn dak in-nhar illi dak li lilu tmiss l-azzjoni jikxef l-iżball****.*"

31. B'referenza għall-argument li tagħmel il-konvenuta fl-appell tagħha, jiġi enfasizzat illi dan l-artikolu tal-liġi ma jgħidx, *"minn dak in-nhar illi dak li lilu tmiss l-azzjoni* ***seta' jikxef*** *l-iżball"* iżda *"minn dak in-nhar illi dak li lilu tmiss l-azzjoni* ***jikxef*** *l-iżball."*

32. Ladarba din il-qorti qegħda tqis illi l-iżball inkixef mill-attur fl-2015, it-terminu ta’ preskrizzjoni skont l-Artikolu 1027 tal-Kodiċi Ċivili (sentejn) beda jiddekorri minn tali żmien. L-attur interpella lill-konvenuta għall-ħlas tal-ammont li ħallasha permezz ta’ ittra uffiċċjali datata 6 ta’ Jannar 2016[11], u ppreżenta l-kawża fil-11 ta’ Novembru 2016. Għaldaqstant, ċertament li ma treġix l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni.

Konklużjoni.

Għal dawn il-motivi din il-qorti tiċħad l-appell interpost mill-konvenuta u tikkonferma s-sentenza appellata, bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra l-istess konvenuta appellanti.

Anthony Ellul.

[11] notifikata lill-konvenuta fid-9 ta’ Jannar 2016